

Inlichtingen op adressen betreffende eene verbinding van de eilanden Schouwen en Duiveland met den vasten wal.

(19. 1.)

VERSLAG DER COMMISSIE.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 175 der zitting 1890-1891.)

In de zittingen der Tweede Kamer der Staten-Generaal van 6 Februari, 18 Maart en 13 Mei 1891 werd door de Commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebracht op de adressen der gemeenteraden van Brouwershaven, Bruinisse, Duyvendijke, Renesse, Burgh, Haamstede, Serooskerke, Zierikzee, Noordgouwe, Kerkwerve, Dreischor, Ouwerkerk, Nieuwerkerk, Ellemeet, Elkerzee, Oosterland, Zonnemaire, Noordwelle en Steenberg; van de Vereeniging ter bevordering van de visscherij te Brouwershaven; van de afdeling der Vereeniging ter bevordering der Nederlandsche visscherij, gevestigd te Bruinisse; van de Landbouwvereeniging »Landbouwbelang», te Bruinisse; van Cornelis Van Oeveren en andere leden der dorpsvereeniging »Eendracht bindt» te Nieuwerkerk; van C. J. van Splunter en anderen te Zonnemaire; van J. M. Klompe en anderen te Dreischor, en van D. Groeneveldt de Kater en anderen te Noordgouwe.

In die adressen werd er op gewezen dat vooral bij ijsgang het vervoer van brieven en postpakketten zeer gebrekkig is. De post van Schouwen en Duiveland wordt hoofdzakelijk per kar vervoerd naar het veer te Viane, aldaar met een schuitje overgezet naar Stavenisse, per kar naar Tholen gebracht, per pont over de Eendracht gezet en per kar naar Bergen op Zoom vervoerd.

Bij ijsgang is de verbinding van Schouwen en Duiveland, met eene bevolking van 26 000 zielen, dikwijls geheel verbroken en alle personen- en goederenverkeer gestaakt. Door gebrek aan communicatiemiddelen kunnen die eilandbewoners niet concurreeren met andere gedeelten van het land, die veelal op kosten van den Staat van betere communicatiemiddelen zijn voorzien. Dit geeft groot nadeel aan de landbouwers, handelaars en kooplieden in vee en graan, vlasbereiders, visschers, oester- en mosselhandelaars, zuivelfabrieken, enz.

Niettegenstaande de groote sommen, die de adressanten opbrengen in de belastingen, waaruit betaald worden de kosten voor Oorlog, Marine, spoorwegen, waterwegen, enz. hebben zij daarvan niet alleen zeer weinig of bijna geen voordeel, maar in sommige opzichten zelfs groot nadeel; de scheepvaart, vooral te Brouwershaven, is door den Rotterdamschen Waterweg bijna geheel vernietigd, en een aantal inwoners heeft uit gebrek aan bestaan Brouwershaven verlaten.

Verbetering in dezen treurigen toestand ware mogelijk, indien de Regeering medewerkte tot het aanleggen eener locaalspoor of stoomtramverbinding van uit deze eilanden naar het vasteland.

De Commissie voor de verzoekschriften stelde voor genoemde adressen te stellen in handen van den Minister

van Waterstaat, Handel en Nijverheid met verzoek om inlichtingen, met welk voorstel zich de Kamer vereenigde.

Bij geleidende brief van 16 Mei 1891 (Zitting 1890-1891 175) zond de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de heer Havelaar, eene Nota van Inlichtingen op de bewuste adressen.

De Minister erkende de behoefte aan eene betere verbinding der eilanden Schouwen en Duiveland met den vasten wal, ten einde de betrokken gemeenten uit hunnen getsoleerden toestand te doen geraken.

Volgens het gevoelen van den Minister moeten belanghebbenden zelf het initiatief nemen, om eene particuliere onderneming tot stand te brengen; zij moeten trachten eene concessie-aanvraag uit te lokken, het verlenen van zedelijken en geldelijken steun door gemeenten, polderbesturen en provincie, het in het leven roepen van comités, enz. Eerst daarna zal kunnen worden overwogen of, en zoo ja, in welken vorm, de onderneming van Staatswege zal kunnen worden ondersteund.

De ondersteuning van Staatswege zou zich kunnen beperken tot het toekennen van subsidiën voor de overgangen der Zeeuwsche stroomen.

Aanvragen om concessie voor den anleg en de exploitatie van een locaalspoorweg of van een stoomtramweg, ter verbinding der eilanden Schouwen en Duiveland met den vasten wal waren bij het Departement ingekomen en nog meerdere aanvragen om concessie waren in uitzicht gesteld. Deze aanvragen om concessie zouden dadelijk aan een nauwgezet onderzoek worden onderworpen. Een onderzoek is opgedragen aan de hoofdingenieurs van 's Rijks waterstaat in het 11de en 6de district, doch de zaak was nog niet in een stadium, dat reeds nu meer positieve en meer uitgewerkte mededeelingen konden worden gedaan.

Deze inlichtingen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid werden in de Zitting van 28 Mei 1891 gesteld in handen van de ondergeteekenden.

Daar de Minister Havelaar aan het slot der Inlichtingen verklaarde, dat een onderzoek was opgedragen aan de hoofdingenieurs van 's Rijks waterstaat in het 11de en 6de district, maar toen nog geen meer positieve en meer uitgebreide mededeelingen konden worden gedaan, heeft de Commissie gewacht met het uitbrengen van een verslag, omdat de Minister wellicht genoemde mededeelingen zou inzenden. Tot nu toe zijn deze mededeelingen niet ontvangen en de Commissie vermeent niet langer te mogen verwijlen met het uitbrengen van haar Verslag.

In dezen stand van zaken moet de Commissie, hoe hoogst wenschelijk zij het ook acht dat verbetering kome in de verbinding van Schouwen en Duiveland met den vasten wal, zich bepalen om aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor te stellen om de tot dusverre verkregen inlichtingen aan te nemen voor kennisgeving en een afdruk van dit Verslag te zenden aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Vastgesteld door de Commissie den 15den Maart 1892.

VAN KERKWIJK.

SMEENGE.

WALTER.

LUCASSE.

DE RAM.